

Marcel CAPRIȘ*

ELITE ALE EMIGRAȚIEI ITALIENE ÎN ROMÂNIA – FAMILIA VERONA
ELITES OF THE ITALIAN EMIGRATION IN ROMANIA – VERONA
FAMILY

- Abstract -

Benefiting from a consistent fund of archives, kept by the family members – photos, letters, books, oral and written information – the author restores, very briefly, the genealogy of Verona family, little known until now. With a history of over 800 years, the first mentioned Verona, of obvious Longobard origin, is Iuanis Gaberto de Verona, a knight in the service of Marquis Bonifacio de Monferrato – comandeur of the Fourth Crusade, when he was appointed, in 1205, Ruler Tertiary of Negropontes Island. After 1470, when the island was integrated into the Ottoman Empire, Verona family first retreated to Scutari, then, in 1478, when it also fell under the Turks, to the bay of Kotor on the Dalmatian coast. Relinquishing the sword, members of this family played an important role in political and economic life, both during the Venetian domination of the Dalmatian coast, and in Romania, beginning with the mid-19th century, when Francesco Verona settled in Brăila. Through the kindness of the family members, keepers of a rich documentary fund, it was possible to restore the genealogy, iconography, as well as the historical course of this important and old Venetian family.

Keywords: Verona family; genealogy; photo; documents; archives.

1. Prezentare generală

În lumina documentelor și a urmelor lăsate de-a lungul timpului, uneori lacunare, familia Verona ne apare ca una dintre cele mai interesante familii care s-a stabilit în România, la început în Brăila, ca armatori, angrenați în dinamica comerțului cu cereale de la jumătatea secolului XIX. Fiind o familie care a activat și

* Universitatea de Medicină, Farmacie și Științe Tehnologice „George Emil Palade” din Târgu Mureș (marcel_capris@yahoo.com).

s-a dezvoltat într-un areal geografic destul de mare - între Orient și Occident, pe durata a peste opt sute de ani – studiul ar fi fost mult mai anevoios fără documentele păstrate în arhivele membrilor familiei, precum Gheorghe Verona, Tudor Nicolai Verona și doctorul Dan Arthur Verona din Brăila, care au dat dovadă de multă bunăvoință și amabilitate. Din amintirile acestora, transmise din generație în generație, aflăm că această familie apare în Dalmația spre sfârșitul secolului XV, provenită din Albania¹. „Odată cu căderea orașului Scutari sub turci în 1478, după o lungă și eroică apărare, Gregorio (Gargo) zis Verona s-a refugiat împreună cu familia în Golful Kotor (Boche di Cattaro), în Dalmația, provincie care aparținea Republicii Venetia. Descendenții lui Gargo, identificați pe baza documentelor existente în arhivele bisericii din Perast (Perzagno) și a altor biserici din regiunea Golfului Kotor și din Venetia, aceștia au fost fideli și au servit de-a lungul secolelor Republica Venetia. Unii au fost căpitani proprietari de veliere și au luptat în multe războaie contra turcilor sau a barbarilor. S-au acoperit de glorie în bătălia de la Lepant din 1571. Pe timp de pace, Veronii transportau cu navele lor produse din Dalmația și din regiunile limitrofe Venetiei. Unii membri ai familiei locuiau o parte din an la Venetia, pentru a reprezenta și a rezolva afacerile familiei, cum este și cazul lui Giovanni (Ruane, 1767-1851) care sporește în mod considerabil averea familiei și care s-a stabilit definitiv la Venetia, după căsătoria acestuia cu Elena Zorzi – femeie nobilă italiană. Fiul acestora, Gaetano, se naște la Venetia în anul 1807. La rândul său, Giuseppe, fiul lui Gaetano, se naște în 1840. În anul 1797, când armata generalului Bonaparte a ocupat teritoriile Republicii Venetia, aceasta a încetat să mai existe după un mileniu de independență. Ulterior cedată Austriei, a fost guvernată de către aceasta până în 1866, când a fost încorporată tânărului stat italian. Prin urmare, Giuseppe, tatăl său, Gaetano, și bunicul său, Giovanni, au fost, până în 1866, supuși austrieci. Bunicul nostru (Giuseppe) în mod natural, devine italian în 1866, când era deja stabilit în Brăila și logodit cu Giulietta Fanciotti, de familie liguro-piemonteză” (Anexa 1)².

Ca autor al unui studiu despre familiile nobile din Venetia și din Veneto³, Giovanni Dolcetti menționează și familia Verona, cu următoarele completări:

„Se pare că Veronii se trag de la Scutari din Albania, supusă Republicii Venetia din 1478. Când Scutari a fost invadată de turci, Veronii au trebuit să

¹ Gheorghe Verona, interviu realizat la data de 01.02.2022, ora 9:19-10:00.

² Document din arhiva domnului Gh. Verona din București; *Arborele genealogic al familiei Verona*, pictat și completat pe bază de documente de arhivă de către pictorul Arthur Verona, conform cu cel antic.

³ Giovanni Dolcetti, *Il Libro d'Argento dei cittadini di Venezia e del Veneto*, Tipografia del „Gazzettino”, Venezia, 1922, pp. 88-89.

emigreze la Zara, la Kotor, la Perast și în alte locuri, unde trăiesc și se dezvoltă. Se spune că Veronii se chemau Gargurevich sau Gargorovich.

Cert este că unii membri ai acestei familii ocupau funcții importante în armata Republicii Veneția, la Verona, unde au locuit o lungă perioadă de timp și de unde și-au luat numele familiei, „Verona”. De-a lungul timpului, o parte dintre aceștia s-au mutat la Cefalonia, intrând în Consiliul nobiliar în secolul XVI. Încă o dată, numele Veronilor s-a modificat în grecescul Syronos iar ramura rămasă în Dalmația a fost agregată Consiliului nobiliar din Kotor, în 1806. Această familie a dat cetățeni venețieni - medici, sacerdoți, etc., dar cei mai mulți s-au afirmat ca navigatori. În timp, aceasta a fost cauza emigrației lor în toate părțile Mării Adriatice. Dintre aceștia, ar trebui amintit Giuseppe – „proveditore ai Confini” (administrator al zonei de frontieră cu Albania), care a intervenit pentru Republica Veneția la Congresul de la Trento (desfășurat între anii 1545-1563) și care era, în 1550, în bune relații cu apostatul episcop Vergerio.

În baza înscrisurilor din registrele Bisericii Sfânta Maria din Perast și a unui document eliberat de către biroul parohial al acesteia, familia Verona apare ca fiind una dintre cele mai vechi din arealul Golfului Kotor, stabilită acolo încă de la 1470 (Anexa 2)⁴.

La o dată ulterioară, 21 ianuarie 1791, Pasco Verona, notar din Perast, semna documentele de înlocuire a arhitectului Bernardino Maccaruzzi cu Giuseppe Ferro, ca șef de lucrări al bisericii parohiale din localitate, construită în stil baroc și dedicată Sfintei Maria (1794-1807)⁵. Alături de alți armatori localnici, frații Anton Verona și Antonia (căsătorită Sbutega) donau sumele de 46.000 taleri, respectiv 1000 fiorini, sume importante pentru acele timpuri, pentru construcția amintitului lăcaș de cult⁶. Dintre medicii familiei Verona amintiți și de Giovanni Dolcetti, sunt menționați următorii: dr. Vico Verona - născut la Perast (1805-1892), dr. Bruno Verona - n. Perast (1817-1889), dr. Adam Verona - n. Herceg Novi (Castelnuovo, 1863-1919), dr. Anton Verona – n. Herceg Novi (1867-1932)⁷. Un alt membru al familiei, Nico Verona, născut la Perast în 1866, având studii juridice, a lucrat ca magistrat la Guvernul Maritim din Trieste, apoi, între 1922-1927, a fost numit șef al Departamentului de transport maritim al Ministerului Transporturilor din Belgrad⁸.

⁴ Document din arhiva dr. Dan Arthur Verona, din Brăila.

⁵ Dora Bilic, „I protagonisti dell’edilizia militare in Dalmazia nei secoli XVII e XVIII”, în Francesco Paolo Fiore, Leo S. Olschki (ed.), *L’architettura militare di Venezia in terraferma e in Adriatico fra XVI e XVII secolo*, Firenze, 2013, p. 375.

⁶ Don Niko Lukovic, *Prcanj – Historijsko- Estetski Prikaz*, Bokeska stamparija, Kotor, 1937, pp. 280-281. Autorul (1887-1970), preot și istoric, era înrudit cu familia Verona și a fost paroh al bisericii parohiale Nașterea Maicii Domnului din Prcanj.

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem, pp. 253-256.

În 1797, căpitanul Anton Verona din Perast avea investiții 27.250 de taleri în comerțul cu ulei și brânză grecească, iar, în 1804, avea un capital investit în valoare de 70.000 de taleri. Între 1790-1807, Anton Verona împreună cu frații săi, aveau investiții în comerț importanta sumă de 405.202 taleri⁹.

Dintre căpitani de veliere ai familiei Verona, după 1797, sunt amintiți următorii: Andrea Verona, Nico Verona, Ivo Verona, Franco Verona, Marco Verona, Blazo Verona, Luca Verona, Paul Verona, Anton Verona, Nico Verona, Luigi Verona, Spiro Verona, Giuseppe Verona și Francesco Verona¹⁰.

Căpitanul Luca Verona, aflându-se, în 1842, cu nava sa, la Sulina, a salvat viețile a paisprezece ruși, ispravă pentru care a fost decorat de către țarul Nicolae I cu medalia de aur a Ordinului Sf. Vladimir¹¹.

În a doua jumătate a secolului al XVI-lea, sub comanda amiralului Trifon Lucovich (1585-1656), armatorii din Perast au organizat serviciul poștal din Marea Mediterană, între Veneția și Constantinopol, printre care se regăseau și cei din familia Verona¹². În afară de habitatul lor – Perast și Trieste – Veronii activau și în alte părți ale lumii. În secolul XIX, făceau comerț și transport maritim în sudul Rusiei și în România, unde s-a stabilit căpitanul Franco Spirov Verona, dând naștere unei noi ramuri ale clanului. El a fost unul dintre susținătorii păcii comerciale românești¹³. După căderea Republicii Veneția și a intrării Dalmației sub dominația Imperiului Austro-Ungar, un alt membru al clanului, Giovanni Verona, având funcția de căpitan al Serviciului Maritim din Kotor, semnează două scrisori adresate Cancelariei Imperiale din Viena, datate 24 octombrie 1815, în care solicita menținerea privilegiilor acordate de către Serenissima de-a lungul secolelor, având în vedere specificul și importanța comerțului din regiunea coastei dalmate, rolul militar al acesteia, precum și loialitatea și serviciile aduse imperiului¹⁴. Accederea într-o astfel de demnitate era posibilă doar familiilor nobiliare, care cunoșteau bine arta marinăriei și care, anterior, au ocupat importante demnități¹⁵.

După o lungă alternanță în care orașul Kotor a fost supus regilor slavi,

⁹ Lukovic, *op. cit.*, pp.55-56.

¹⁰ Ibidem, pp. 417-446.

¹¹ Ibidem, p. 90.

¹² Ibidem, pp. 22-26.

¹³ Ibidem, p. 123; Referință la războiul vama cu Austro-Ungaria (1864-1892). Vezi și Marcel Capriș, *Repere istorice despre bursa de mărfuri din Galați*, în „Acta Marisiensis – Seria Historia”, vol. 2, 2020, p. 52.

¹⁴ Francesco Conte Viscovich, *Storia di Perasto dalla caduta della Repubblica Veneta al ritorno degli austriaci*, Tipografia del Lloid Austriaco, Trieste, 1898, pp. 208-212.

¹⁵ Mario Nani Mocenigo, *Storia della Marina Veneziana da Lepanto alla caduta della Repubblica*, Ministero della Marina – Tipo-Litografia dell' Ufficio di Gabinetto, Roma, 1935-XIII, p. 19.

bizantinilor, Serbiei și Ungariei, prin atacul lui Vittor Pisani, din 1378, cu ajutorul unui nucleu de perastini, acesta intră sub sfera de influență a Veneției. În Sala Scrutinului din Palatul Ducal din Veneția, lângă enorma reprezentare a bătăliei de la Lepant, se găsește și o pictură reprezentând cucerirea orașului Kotor, operă a pictorului Andrea Vicentino, ceea ce arată importanța acestui areal pentru Republica Venețiană¹⁶. Pe lângă rolul de apărare a coastei dalmate venețiene – ca avanpost între Veneția și Imperiul Otoman – Golful Kotor avea și rol de stație care favoriza traficul comercial ce se desfășura, în lanț, de-a lungul coastei adriatice¹⁷. Principalele localități care au fost sub dominație venețiană, începând cu 1378 și până la căderea Republicii, la 1797, pe coasta actualului stat Muntenegru, au fost: Cattaro (azi Kotor), Castelnuovo (Herce Novi), Risano (Risan), Perasto (Perast) și, în afara golfului, pe coasta Adriaticii, Budua (Budva). Perast și Budva au trecut sub control venețian la 1420, dată la care Serenissima a înființat „gonfaloneria perastină” (unitate militară, având ca drapel „Il Gonfalone”, după modelul celui venețian), dotată cu propria flotă, unitate care avea să participe la multiplele războaie venețiene, inclusiv la Lepant, în 1571, constituind echipajul navei Capitana de Venezia, aflată sub comanda căpitanului general de marină, Sebastiano Venier¹⁸. Eroismul gonfaloneriei perastine a intrat și în folclorul local, narat în Emeide – Canto VI, după modelul poeziei epice clasice, de către fostul căpitan Gio. And. Miovilovich, evocând expediția Republicii Veneția în Tunis, în anul 1784¹⁹. Dintre cei care au sprijinit armata în timpul stăpânirii austriece, cu sume importante de bani, pe lângă municipalitate, sunt amintiți și frații Marco Verona și Franco Verona²⁰. Aflați sub protecție venețiană, unii dintre căpitanii familiei Verona au reușit să strângă capitaluri considerabile, putând astfel să comercializeze și să se stabilească în diferite părți ale lumii, cum este și cazul căpitanului Francesco Spirov Verona, care se stabilea la Brăila la mijlocul secolului XIX.

¹⁶ Erasmo Castellani, *Voci Distanti. La comunicazione tra governati e governanti nelle Boche di Cattaro tra XVI e XVII secolo*, Corso di Laurea in Storia dal Medioevo all’Eta Contemporanea Presso Universita Ca’Foscari di Venezia, anno academico 2011/2012, Venezia, p. 26; Giuseppe Gelcich, *Memorie storiche sulle Boche di Cattaro*, Zara, 1880, p.120, n.3.

¹⁷ Bruno Dudan, *Il Dominio Veneziano di Levante*, Filippi Editore, Venezia, 2006, p. 37.

¹⁸ Viscovich, *op. cit.*, p. 256.

¹⁹ *Ibidem*, p. 1.

²⁰ Lukovic, *op. cit.*, p. 55.

2. Arborele genealogic al familiei Verona, transmis din generație în generație – enigma unui trecut îndeșărtat

Arborele genealogic al familiei Verona.

Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

Începând cu anul 1478, dată la care apar primele mențiuni ale familiei Verona pe coasta dalmată, aceasta a legat multiple alianțe matrimoniale cu alte familii din arealul Golfului Kotor, reprezentate blazonic în partea de jos a Arborelui familiei Verona, document moștenit din generație în generație și, uneori, lăsat urmașilor prin testament²¹. Consemnarea de la baza acestuia: „Famiglia Verona Signori di Negroponte Terziere Gaberto – 1205-1209”, sugerează o vechime mult mai mare, începând cu secolului XIII. Familia ar descinde din Giberto da (din) Verona, cavaler participant la cea de-a patra cruciadă, aflat în slujba marchizului Bonifacio di Munferrato, comandantul cruciadei, care, în schimbul serviciilor militare, îi atribuie o treime din insula Negropontes (clasică Euboia)²².

La 1204, Bonifacio di Monferrato atribuise insula camaradului său de arme, Jacques d'Avenses. După moartea prematură a acestuia, în 1205, insula a fost

²¹ <https://udostaf.wixsite.com/luovichuniversal/don-niko-lukovic>.

²² John Bagnell Bury, *The Lombards and Venetians in Euboea (1205-1213)*, „The Journal of Hellenic Studies”, Cambridge University Press, 1886, Vol. VII, pp. 309-352; Anthony Luttrell, *Giberto da Verona în Dizionario biografico degli italiani*, Vol. 33, Roma, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1987, pp. 10-11.

împărțită în trei părți – Caristo, Clisura și Oreo, cruciaților Rovano dalle Carceri (Caristo, 1204-1216), Pecoraro da Mercanuovo (Oreo, 1205-1209) și lui Giberto di Verona (Clisura, 1205-d.1208), toți din Verona²³.

Descendenții lui Giberto di Verona, până la 1470, au făcut parte din clasa conducătoare a Triarhiei Negroponte. Dintre aceștia, sunt consemnați următorii: Alberto da Verona, Guglielmo I da Verona (terțier de Oreo, 1255-1268), Francesco da Verona, Beatrice da Verona, Guglielmo II da Verona (Oreo, 1268-1275), Giberto II da Verona (Oreo, 1275-1278), Margherita da Verona, Felisa da Verona, Porzia da Verona, Francesco I da Verona, Corrado Lorea, Agnese da Verona, Francesco da Verona, Boniface da Verona, Marulla da Verona (Caristo, 1317-1338), Helena da Verona, Tommaso da Verona, Paul da Verona, Joseph di Verona și Edward di Verona²⁴.

Începând cu anul 1383, insula intră sub dominație venețiană, iar, între anii 1410 și 1470, va fi stăpânită în întregime de către familia Zorzi, din Veneția (reprezentată blazonic pe Arborele familiei Verona), respectiv de: Nicola II Zorzi (1410-1436), Nicola III Zorzi (1436-1440), Iacopo II Zorzi 1440-1447) și Antonio I Zorzi (1447-1470)²⁵. Odată cu căderea insulei sub turci, la 1470, când sultanul Mehmet al II-lea o atacă și o încorporează Imperiului Otoman, se pare că unii membri ai familiei Verona s-au retras la Scutari, în Albania, apoi, la 1478, după ce și acesta a căzut sub turci, s-au retras la Perasto, pe coasta dalmată.

Familia Zorzi este una dintre familiile patriciene venețiene care a dat și un doge – Marino Zorzi, în perioada 23 august 1311-3 iulie 1312²⁶. Vechimea acesteia, conform tradiției, se întrepătrunde cu întemeierea orașului Veneția, dar sursele documentare sigure încep odată cu secolul X, cu iluștri descendenți implicați în toate aspectele vieții lagunare²⁷.

O altă alianță matrimonială a clanului Verona este cea cu familia Dezerman (Zerman), al cărei blazon se poate observa la baza Arborelui. În anul 1638, în Golful Valona, flota perastină condusă de căpitanul Peter Nikov Zerman obține o importantă victorie împotriva flotei piraților algerieni, condusă de liderul acestora -

²³ Bury, *op. cit.* (1205-1213), 1886, Vol. VII, pp. 309-352; Loenetz, Raimond-Joseph, *Les seigneurs tiersiers de Negropont de 1205 à 1280*, în „Byzantion”, Vol. XXXV (1965), pp. 267-270.

²⁴ Bury, *op. cit.* (1303-1340), 1887, Vol. VIII, pp. 194-213, Vol. IX (1340-1370), 1888, pp. 91-117.

²⁵ Ibidem.

²⁶ Giovanni, Giacomo Caroldo, *Istoria Venețiene, Vol. II, De la alegerea dogelui Marino Morosini la moartea dogelui Bartolomeo Gradenigo (1249-1342)*, volum îngrijit de Ș. V. Marin și tipărit sub egida Arhivelor Naționale ale României, București, 2009, pp. 129, 137.

²⁷ <https://enciclopedia.it/trecani/zorzi>.

temutul Ali Piccinin, dată care marchează și sfârșitul incursiunilor acestuia pe coastele italiene²⁸.

Familia Verona a legat alianțe matrimoniale și cu familia Sbutega – o altă familie notabilă din Perast. Dintre membrii acesteia, sunt amintiți Sbutega don Petar (primul preot paroh din Perast), născut în anul 1623, Anton Sbutega – căpitan și armator, implicat în evenimentele anului revoluționar 1848, precum și Ferdinand Sbutega, născut în anul 1821, căpitan și armator²⁹. Dintre alianțele matrimoniale ale familiei Verona, cele mai multe au fost făcute cu familia Lucovich, care apare menționată începând cu anul 1330, odată cu numirea lui Giovanni Lucovich în funcția de amiral al orașului Kotor. Începând cu secolul al XVI-lea, numeroși membri ai familiei s-au remarcat în luptele cu turcii sau cu pirații algerieni. Odată cu decretul semnat de dogele Alvize Mocenigo IV, la 27 martie 1773, când căpitanul Marko Lucovich primește titlul de „Conte de Veneția”, pentru el și descendenții săi, Lucovich a devenit o importantă familie nobiliară venețiană³⁰. Dintre cei care s-au remarcat începând cu această perioadă, sunt amintiți contele Vincenzo de Lucovich (1777-1835), cancelar al Consulatului General al Imperiului Austro-Ungar în Alexandria, contele Anton Trifon Lukovic (1832-1911) – emigrat la Cardiff, în Țara Galilor, unde avea să devină mare armator și proprietar al unor mine de cărbune și metal, comercializat apoi în toată Europa. De asemenea, a devenit vicepreședinte al Camerei de Comerț din Londra³¹. Mai este amintit și contele Antoine de Lucovich d’Ascrivio (1815-1893), inginer șef la lucrările de construcție a Canalului Suez și arhitect, fondator al companiei „Societe Agricole Industrielles d’Egypte”, cu un capital de douăzeci și cinci de milioane de franci, compusă din mori de in, multiple fabrici pentru stoarcerea bumbacului, două mori de orez și sisteme de pompe pentru irigații. S-a stins din viață în reședința sa din Palazzo Dario, de pe Canal Grande din Veneția, în anul 1893³².

3. Familia Verona la Brăila (ramura Verona – Lucovich)

Pentru membrii clanului Verona, alianțele matrimoniale au reprezentat o adevărată politică de familie, acestea fiind, de cele mai multe ori, strict aranjate. Dintre acestea, cele mai multe au fost făcute cu familia Lucovich.

În jurul anului 1850, căpitanul armator **Francesco Spiridon Verona** (1814-

²⁸ Lukovic, *op. cit.*, p. 20; Gregori Hanlon, *The Twilight of a Military Tradition; italian aristocrats and European conflicts 1560-1800*, Londra, UCL Press, 1998, pp. 116-153.

²⁹ Lukovic, *op. cit.*, pp. 240-244.

³⁰ Ibidem, pp. 209-217; <https://udostaf.wixsite.com/lucovichuniversal/don-niko-lukovic>.

³¹ Ibidem, (<https://www.ancestri.co.uk/family-free/person/free/62442872/person/34088666/facts>) index 296.

³² Lukovic, *op. cit.*, pp. 209-213; <https://udostaf.wixsite.com/lucovichuniversal/don-niko-lukovic>.

1882), căsătorit cu contesa Amalia de Lucovich (sora contelui Anton de Lucovich, stabilit la Cardiff, descendenți ai lui Trifon de Lucovich – amiral al flotei din Perast în 1639)³³, ambii născuți în Perast – Cattaro, se stabileau la Brăila³⁴ (Anexa 3) unde, din surse familiare, aflăm că erau în bune relații cu domnitorul Gheorghe Bibescu (1 ianuarie 1843 – 25 ianuarie 1848)³⁵. În scurt timp, el avea să se impună pe piața comerțului cu cereale, devenind unul dintre cei mai importanți exportatori de grâne din hinterlandul brăilean și nu numai. Conform acelorași surse (deși nu avem documente oficiale în acest sens), la cererea prințului Bibescu, Francesco Verona a preluat și coordonat transportul pe apă și comerțul cu grâu al Țării Românești³⁶. Împreună cu soția sa, Amalia, au avut 17 copii, însă doar 8 dintre ei au ajuns la maturitate. Trei au rămas în România, naturalizându-se, respectiv Alexandru Verona, Nicolae Henri Verona și Arthur Verona³⁷. Restul familiei, împreună cu contesa Lucovic, s-au întors pe coasta dalmată, în locurile natale de la Perast.

Francesco Verona.

Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

Amalia de Lucovich.

Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

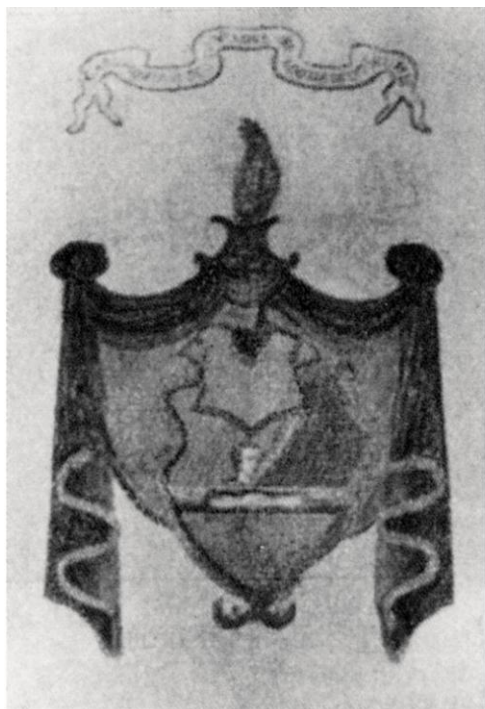
³³ Ibidem, p. 16.

³⁴ *Biroul parohial al Bisericii Sfânta Maria din Perast* (Prcanj), Certificat din 12 septembrie 1940, aflat în arhiva dr. Dan Arthur Verona.

³⁵ Scrisoare semnată Timo (fiul lui Francesco Verona și al Amaliei de Lucovich), document aflat în arhiva personală Dan Arthur Verona.

³⁶ Marina Preutu, Brândușa Răileanu, *Pictorii familiei Verona*, Ed. Humanitas, București, 2011, pp. 6-7.

³⁷ Ibidem.

Stema familiei Verona, având deviza
„Honor ante gloriam”.
Sursa: lucrarea *Pictorii familiei Verona*.

Stema familiei Lucovich, cu deviza
„Concordia fratrum”.
Sursa: lucrarea *Pictorii familiei Verona*.

Dintre fiii lui Francesco, cel care avea să-i continue munca, respectiv comerțul cu cereale, a fost **Alexandru Verona (Alexandru George Desdatus Maria)**, născut la data de 13 august 1859, la Brăila.

A fost căsătorit cu Amalia Balatti, oficierea având loc la data de 24 decembrie 1894, în Constantinopol (Anexa 4)³⁸. Potrivit datelor inserate într-un cotidian³⁹, acesta și-a satisfăcut stagiul militar la „Regimentul 6 Călărași” din Brăila, după care s-a avântat, ca și tatăl său, în comerțul și exportul de grâne, reușind să se impună și să intre în relații cu firmele din străinătate. Dobândind o vastă cunoaștere în domeniul comercial, a înființat, în anul 1905, Camera arbitrară de pe lângă Bursa de mărfuri și cereale din Brăila. În urma stăruințelor sale, s-a înfăptuit planul pentru construirea palatului Bursei de mărfuri din orașul Brăila. A fost membru corespondent al Camerei de Comerț și Industrie din Brăila⁴⁰. În colaborare cu alți comercianți din localitate, a întocmit primul regulament al uzurilor portului pentru

³⁸ Certificat eliberat de către Oficiul de Stare Civilă al orașului Brăila, Arhiva Dan Arthur Verona.

³⁹ „Avântul”, Anul II, Nr.34/29 decembrie 1941.

⁴⁰ *Dare de seamă asupra activității Camerei de Comerț, Bursei, Oborului, Portului Brăila și situația economică pe anul 1929*, Institutul de Arte Grafice „Expresul”, Brăila, 1929, p. 6.

cereale și navigație fluvială și maritimă și primul regulament al oboarelor din țară⁴¹. S-a stins din viață la data de 23 decembrie 1941, la Brăila.

Alexandru Verona și Amalia Balatti.
Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona

Al doilea fiu al lui Francesco Verona, naturalizat român, a fost **Nicolae Henri Verona** (n. 1862, Brăila – d. 1938, București).

La data de 29 iunie 1892, la Herța – jud. Dorohoi, a avut loc oficierea căsătoriei dintre Nicolae Henri Verona și Ecaterina Kazimir, fiica boierului moldovean de origine poloneză, Panait Kazimir, fost prefect de Dorohoi, deputat, senator și vicepreședinte al Camerei Deputaților, între anii 1858-1887. Concomitent cu administrarea unei moșii primite în dotă de la bunicul din partea soției, de aproximativ 500 de hectare, Nicolae Henri s-a implicat și în politică, începând cu anul 1903, când a ocupat funcția de consilier comunal, devenind apoi deputat, în perioada 1904-1907, apoi senator, între anii 1910-1912, și prefect de Dorohoi, între anii 1912-1913, din partea Partidului Conservator. După terminarea războiului și semnarea armistițiului din 1918, a fost ales, din nou, senator, în timpul guvernării Marghiloman. Studiind artele plastice în Paris, Nicolae Henri s-a afirmat și ca pictor, fiind un excelent autor de miniaturi⁴²

⁴¹ Ibidem; *Societatea Generală de Patronaj, Filiala Brăila – Dare de seamă pe anul 1919-1921*, Tipografia Română, Brăila, 1921, p. 38.

⁴² Maria Preutu, Brândușa Răileanu, *op. cit.* p. 65;
<http://museoarthurverona.ro/galeria/picturi/nicolae-henri-verona/>.

Nicolae Henri Verona.
Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

Ecaterina Kazimir.
Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

Arthur Verona (Arthur Petre Anton Bartolomeu Francisco Maria), este al treilea dintre fiii lui Francesco Verona și al Amaliei de Lucovich, naturalizat român⁴³. A văzut lumina zilei la Brăila, la data de 5 septembrie 1867, nași de botez fiindu-i Anton de Lucovich și Erminia Verona (sora mai mare a lui Arthur Verona).

Și-a petrecut copilăria în căminul familiei, la Brăila, oraș unde a absolvit și școala primară, urmând apoi Liceul Real din Cernăuți, absolvit în anul 1888, după care, la îndemnul părinților, s-a înscris la Academia Tereziană din Viena, pe care a absolvit-o în anul 1891, devenind ofițer de dragoni în armata imperială. După trei ani de serviciu militar, în 1894, a demisionat, urmând cariera artistică. S-a stabilit la conacul fratelui său, Nicolae Henri, de la Herța, unde și-a amenajat primul atelier. A urmat studii de pictură la Munchen, continuând să se specializeze în Franța, la Paris, timp de un an, la Academia Julian, în 1898⁴⁴. S-a căsătorit, în 1903, cu Maria Zerman, descendentă a unei familii nobile din Villach – Austria, împreună cu care s-a mutat la București. În perioada următoare, a pictat plafoanele palatelor lui Gheorghe Cantacuzino Nababul (devenit Muzeul George Enescu) și ale colecționarului Ioan Kalinderu⁴⁵. În timpul Primului Război Mondial, fiind

⁴³ *Monitorul Oficial al României*, nr. 53, din 4 martie 1943; Lukovic, *op. cit.*, p. 261.

⁴⁴ M. Preutu, B. Răileanu, *op. cit.*, p. 23.

⁴⁵ *Ibidem*, p. 16; Ion Zurescu, *Verona*, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1957, p. 16.

locotenent în rezervă al Regimentului IX Roșiori, a solicitat înrolarea ca voluntar, fiind inclus în divizia de la Cerna, sub conducerea generalului Dragalina, participând la bătăliile care s-au dat în Carpați. A căzut prizonier, fiind apoi deportat în lagărul de la Sopronnek din Ungaria⁴⁶. Întors în România, în 1918, a continuat să lucreze în atelierele sale din București și Herța, urmând un parcurs artistic marcat de numeroase expoziții în țară și în străinătate. Odată cu trimiterea Tezaurului României în Rusia, în anul 1917, au fost trimise și o parte dintre lucrările sale, unele dintre acestea fiind restituite în anul 1956, după moartea sa⁴⁷. În anul 1925, Regina Maria a României i-a încredințat sarcina pictării capelei castelului de la Bran, realizată în 1926⁴⁸.

Arthur Verona.

Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

⁴⁶ Ibidem, p. 24.

⁴⁷ Ibidem.

⁴⁸ Zurescu, *op. cit.* p. 24.

Studentii de la Academia Liberă de Pictură, al cărei întemeietor a fost Arthur Verona.

Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

Merite și distincții: Medalia Bene Merenti, clasa I-a, acordată la 7 iulie 1909; Ordinul național „Steaua României”, cu spade și gradul de Cavaler cu panglică; Virtutea militară și Crucea comemorativă a războiului din 1916-1918, cu berete; Steaua României, cu spade în grad de Cavaler, cu panglică de Virtutea militară, acordată la 10 iulie 1920; Ordinul Coroana României, în grad de Comandor, conferit la 30 decembrie 1922; Ordinul Meritul Cultural pentru arte plastice, în grad de Cavaler, clasa I-a, acordat la data de 8 iunie 1931, acesta fiindu-i acordat și un an mai târziu, din partea Ministerului Instrucțiunii Publice⁴⁹. Arthur Verona a trecut în neființă la data de 29 martie 1946, fiind depus, alături de tatăl său și de fratele său, Alexandru, la Cimitirul Catolic din Brăila, în cripta cavoului familiei Verona (Anexa 5)⁵⁰.

Paul Verona (n. 1897, Herța – d. 1966, București) a fost fiul lui Nicolae Henri Verona și al Ecaterinei Kazimir. La fel ca tatăl și unchiul său, Arthur Verona, a urmat o carieră artistică, absolvind, în 1921, la Paris, două prestigioase școli de

⁴⁹ Ibidem, pp. 23-25.

⁵⁰ Ibidem, p. 26.

artă: Academia Julian și La Grande Chaumiere, după ce, în 1919, a obținut diploma de licență în drept a Universității din Iași⁵¹.

În anul 1932, pune bazele Societății Artiștilor Plastici din Bucovina, devenind președintele acesteia. Asemenea tatălui, s-a implicat în politică, devenind deputat de Dorohoi în timpul guvernării Iorga-Argentoianu (18 aprilie 1931-5 iunie 1932). S-a căsătorit în anul 1938, cu Carmen Sauciu-Săveanu, fiica arheologului Teofil Sauciu-Săveanu, membru corespondent al Academiei Române, membru marcant al Partidului Național Țărănesc și fost ministru al Bucovinei. Au avut doi copii: Tudor Nicolai Verona, născut în anul 1939, și Irinel Verona, născută în anul 1942⁵².

În anul 1940, după anexarea abuzivă a teritoriilor românești din Bucovina de către sovietici, familia Verona a pierdut proprietatea de la Herța, împreună cu conacul (Anexa 6) și întreaga avere, apoi s-a stabilit în București. Între anii 1945-1947, Paul Verona a fost numit inspector în administrația centrală a Ministerului Artelor, după ce, în 1945, a fost numit membru în comisia pentru Legea muzeelor și colecțiilor statului. Lucrările sale au fost achiziționate de Ministerul Artelor și Cultelor, de Pinacoteca Municipiului București și de Muzeul Toma Stelian⁵³. După instaurarea regimului comunist în România, familia Verona a fost, din nou, deposedată de bunuri, expropriată, cunoscând și calvarul temnițelor comuniste⁵⁴.

Paul Verona.

Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

⁵¹ M. Preutu, B. Răileanu, *op. cit.*, p. 48.

⁵² Ibidem, pp. 56-58.

⁵³ M. Preutu, B. Răileanu, *op. cit.*, pp. 57-58.

⁵⁴ Marcel Capriș, *Repere istorice despre bursa de mărfuri din orașul Galați*, în „Acta Marisiensis – Seria Historia”, vol.2, 2020, p. 48.

Ida Verona (n. 1863, Brăila – 1925, Perast), fiica lui Francesco Verona și a Amaliei de Lucovich, s-a afirmat în domeniul literar, scriind poezii și piese de teatru, pe care le-a publicat în România și în Franța. Și-a petrecut copilăria în atmosfera cosmopolită a sfârșitului de veac XIX brăilean, fiind școlită în mediul auster al călugărițelor de la internatul Institutului Notre Dame de Sion din Galați, unde și-a perfecționat exprimarea în limba franceză. A publicat în reviste literare românești și franceze, cât și două volume de poezii: *Quelques fleurs poétiques* (Brăila, 1882) și *Mimosas* (Paris, 1886). În cuprinsul scrierilor sale, Ida Verona a criticat tratamentul, poziția și rolul femeii din burghezia superioară a societății conservatoare a timpului său. În perioada Primului Război Mondial, Ida Verona a scris și câteva piese de teatru. În anul 1914, a publicat piesa *Domnitz*, prima sa piesă, urmând *Fleurs de sang*, *Aecathe*, *Jane d'Arc*, *Abdul Hamid*, *Creaturès d'amour* și *La Tige Dace*. După moartea mamei sale, contesa Amalia de Lucovic, poeta a moștenit casa bunicului ei – Villa Thebaide din Perast, unde, împreună cu sora ei, Marie, a locuit până la sfârșitul vieții⁵⁵.

Ida Verona.

Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

⁵⁵ Lukovic, *op. cit.*, pp. 257-261.

Riccardo Verona, născut la Brăila la data de 22 mai 1904, a fost al doilea copil al cuplului Alexandru Verona și Amalia Balatti. Împreună cu fratele său, Francesco-Maria, au fost printre cei mai renumiți industriași ai Brăilei din perioada interbelică. Au fost proprietarii fabricii de uleiuri, vopsele și verniol „Românul”, cumpărată în anul 1935, pe 23 noiembrie, contra sumei de 2.000.000 lei, de la Societatea Națională de Credit Industrial S.A. (Anexa 7)⁵⁶. În scurt timp, frații Verona au schimbat numele fabricii, cerând drept exclusiv în România pentru marca „Zimbrul”, producătoare de uleiuri comestibile, uleiuri industriale și turte oleaginoase, aflată sub patronajul firmei Frații Verona – societate în nume colectiv (Anexa 8)⁵⁷. Riccardo Verona a fost căsătorit cu Graziella Schiffleers (Graziella Mari Margarithte Schiffleers), fiica comandoului Aurel Schiffleers, legătură oficializată la 24 aprilie 1941 (Anexa 9). Prin Decretul nr. 3390, din 20 iulie 1921, cercetașul Riccardo Verona a fost decorat cu Medalia „Victoria a marelui războiu pentru civilizație 1916-1921” (Anexa 10)⁵⁸, iar prin Înaltul decret nr. 1744, din 7 iulie 1918, a fost decorat cu „Crucea Comemorativă a războiului 1916-1918”, fără barete (Anexa 11)⁵⁹.

Richardo Verona.

Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

Graziella Schiffleers.

Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

⁵⁶ *Contract de vânzare-cumpărare*, document din arhiva personală Dan Arthur Verona.

⁵⁷ *Marcă înregistrată „Zimbrul”*, document din arhiva personală Dan Arthur Verona.

⁵⁸ *Brevet*, document din arhiva personală Dan Arthur Verona.

⁵⁹ *Brevet*, document din arhiva personală Dan Arthur Verona.

Richardo Verona.

Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

Fratele mai mare, **Francesco Maria** (n. 27 noiembrie 1895 – d. 28 ianuarie 1963), a fost căsătorit cu fiica lui Spiru Davis, Iulia-Victoria Davis, născută la data de 2 aprilie 1905 (Anexa 12)⁶⁰.

4. Familia Verona la Galați – (ramura Verona-Zorzi)

Ramura familiei Verona stabilită la Galați, în a doua jumătate a secolului XIX, se desprinde din căpitanul de marină Antonio Verona (1731-1799), căsătorit cu Lucia de Lukovic. În jurul anului 1760, acesta cumpără palatul din imagine, împreună cu moșia aferentă și cu debarcader, care, inițial, aparținuseră familiei nobiliate bizantine din Kotor.

⁶⁰ Certificat de căsătorie, document din Arhiva dr. Dan Arthur Verona.

Palata Anton Verona, Tivat.

Sursa: <https://bokanews.me/palata-verona-spomenik/kulture/>.

Câțiva ani mai târziu se năștea Giovanni (1867-1851), care s-a mutat definitiv la Veneția, după căsătoria cu Elena Zorzi, inițiind astfel ramura familiei Verona stabilită ulterior la Galați. În anul 1790, Anton Verona începea construcția noii reședințe de la Perast, care dăinuie până în prezent, fiind cunoscută ca Palata Verona (Anexa 12)⁶¹. Din datele registrelor de nașteri ale bisericii Santa Maria Formosa din Veneția și ale unui certificat eliberat de biroul parohial al acesteia, aflăm că Giuseppe Verona (Giuseppe Antonio Lodovico Maria), născut la data de 25 august 1640, este fiul lui Gaetano Verona al lui Giovanni și al Giovannei Munfrim, fiica lui Giuseppe Jugali⁶². La vârsta de 10 ani, în 1850, Giuseppe Verona primea licență de navigator din partea Guvernului Maritim din Trieste, fiind angajat ca scrib pe nava Antonietta Maria, proprietate a firmei Lloyd austriacă⁶³. La începutul anului 1851, în timpul unei curse Trieste – New York, la bordul aceleiași nave, comandată de căpitanul Biagio Verona, echipajul a fost în pericol de a se scufunda, fiind surprinși de furtună. Pentru priceperea de care au dat dovadă în salvarea navei, Biagio Verona a fost decorat cu medalia „Crucea de merit cu coroană”; alți cinci membri ai echipajului au fost recompensați cu câte 50 de fiorini, iar pentru Giuseppe

⁶¹ Lukovic, *op. cit.*, p. 360.

⁶² Document din arhiva personală Gheorghe Verona.

⁶³ *Annuario marittimo per l'anno 1853*, Tipografia del Lloyd Austriaco, Trieste, 1855, p. 92.

Verona și alți doi membri, s-a emis un „decret de recunoaștere oficială”⁶⁴. Avea doar 11 ani, ceea ce explică deprinderea și abilitățile acestor personaje în arta marinăriei.

În anul 1865, la vârsta de 25 de ani, îl aflăm la Brăila, logodit cu Giulietta Fanciotti, fiica piemontezului Vincenzo Fanciotti – unul dintre marii exportatori de cereale din epocă, căsătoria oficială având loc mai târziu, la 9 mai 1882⁶⁵.

Giuseppe Verona.

Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

În 1867, Vincenzo Fanciotti devenea proprietarul Bursei de mărfuri și cereale din Galați⁶⁶. Tot în acel an, cumpăra și casa de pe strada Domnească, qartalul II, de la Aristide Rosetti, pe care o va demola, iar, în 1868, avea să înceapă zidirea uneia noi, lucrările fiind încredințate arhitectului brăilean Armand E. Iorgandopol⁶⁷. După terminarea lucrărilor, Giuseppe Verona s-a stabilit definitiv la Galați, în imobilul din strada Domnească (Anexa 13), proprietate a socrului său, în care va locui până la sfârșitul vieții, la 29 septembrie 1912⁶⁸.

⁶⁴ Ibidem, p. 104.

⁶⁵ D.J.A.N. Brăila, *Colecția Stare Civilă - Opis Căsătorii*, Dosar 1/1865-1891, f. 57v.

⁶⁶ *Le memorie di Vincenzo Fanciotti, promulgate de Giuseppe G. Verona e Federico Player, comentate da Ipolito Sembiati*, Tipografia I. G. Nebuneli, Galatz, 1886, p. 9; Marcel Capriș, *Repere istorice despre bursa de mărfuri din orașul Galați*, în „Acta Marisiensis – Seria Historia”, vol. 2, 2020, p. 45.

⁶⁷ D.J.A.N. Galați, *Fond Tribunalul Județului Covurlui*, Secția I-a, dosar 23/1923, f. 600.

⁶⁸ Capriș, *op.cit.*, p. 48.

Giuseppe G. Verona.
Sursa: arhiva personală Gh. Verona.

Giulietta Verona, născută Fanciotti.
Sursa: arhiva personală Gh. Verona.

Căsătoria dintre Giuseppe Verona și Giulietta Fanciotti a fost, fără îndoială, o altă căsătorie aranjată, ambele familii făcând parte din aceeași breaslă a marilor comercianți de cereale. Conform statisticilor, foarte puțini au fost cei cu adevărat mari, această îndeletnicire fiind una riscantă, din multiple cauze, precum proasta organizare, fluctuația piețelor, probleme de transport, calitatea proastă a cerealelor etc. Nu de puține ori, astfel de firme au falimentat. Atât băncile creditoare cât și marii stochiști din strainătate puneau o presiune enormă pe acești temerari, motiv pentru care unii s-au îmbolnăvit sau și-au luat viața, cum este și cazul lui Vincenzo Fanciotti. La 8 martie 1886, acesta se sinucidea cu un glonț de revolver în cap, din cauza depresiei⁶⁹. Prin testamentul din același an, Vincenzo Fanciotti își împărțea averea între cele două fiice – Giulietta, căsătorită Verona, și Carolyna, căsătorită Player⁷⁰. În perioada următoare, între 1886 și 1892, datorită războiului vama cu Austro-Ungaria, piața gălățeană de cereale a intrat în declin, iar Brăila a devenit principalul port exportator de cereale. Cu toate acestea, la 1900, Giuseppe Verona figurează ca proprietar al unei curățătorii de cereale situată în zona portului din

⁶⁹ Arhiva Bisericii Romano-Catolică din Galați, *Registrul Liber mortuorum* 1880-1892, f. 45.

⁷⁰ D.J.A.N. Galați, *Fond Tribunalul Județului Covurlui – Secția I-A*, dosar 23/1923, f. 600.

Galați⁷¹. Ulterior, la 15 martie 1889, pe strada Dogăriei, din Galați, acesta, în asociere cu Isidor Schleicher, puneau bazele unei Case de expediție, comision și agentură⁷². În anul 1893, se afla pe lista definitivă a consilierilor locali, figurând cu domiciliul în strada Domnească, qartalul II, cu un cens de 315 lei⁷³. Dintr-un cotidian local din anul 1890, aflăm că Regele Carol I îi conferea lui Giuseppe Verona, „mare proprietar și consilier comunal”, Ordinul Coroana României, în grad de Cavaler⁷⁴. Printr-o cerere adresată Primăriei Orașului Galați, în 1897, acesta solicită autorizație pentru a transforma fațada casei din strada Domnească nr. 70-72, precum și atașarea blazonului familiei Verona pe partea centrală a fațadei, la etaj⁷⁵. În același an, 1897, fiul lui Giuseppe, Georges G. Verona, cu același domiciliu, apare pe lista definitivă a consilierilor comunali ai Colegiului I, cu un cens de 216 lei⁷⁶. În anul 1900, prin adresa nr. 23/6 iunie, emisă de Legația Belgiei la București, Georges Verona a fost investit în funcția de consul al Belgiei la Galați⁷⁷. Într-o publicație din anul 1908, Georges Verona apare, din nou, cu investitura de consul al Belgiei, fiind și titular al firmei „G. G. Verona fiu”, cu sediul în strada Portului⁷⁸.

La 5 iulie 1913, Regele Albert al Belgiei, prin Departamentul Afacerilor Străine, l-a investit în funcția de consul onorific, iar, din 28 august, același an, prin adresa nr. 2614 a aceluiasi minister, va fi nominalizat consul (Anexa 14)⁷⁹. Giuseppe Verona a mai avut un fiu, Vincenzo (1870-1891), împușcat accidental. Tânărul Verona se afla la Puești, județul Tutova, pentru administrarea moșiei familiei. Vrând să împuște un câine ce părea turbat și care era foarte aproape de el, fiindcă nu l-a nimerit cu primul glonț, a apucat arma de țeavă și l-a lovit cu condacul, moment în care arma s-a descărcat în abdomen. Tragedia s-a petrecut la 22 noiembrie 1891⁸⁰. Giuseppe Verona a fost unul dintre marii exportatori de grâne, care a operat în perioada de maximă înflorire a orașului. El a moștenit afacerile socrului său,

⁷¹ D.J.A.N. Galați, *Fond PoG*, dosar 326/1911, f. 17; *Tezaur documentar gălățean*, volum editat de Direcția Generală a Arhivelor Statului, București, 1988, p. 310.

⁷² „Poșta”, an IX, nr. 56, din 12 martie 1889, p. 2.

⁷³ D.J.A.N. Galați, *Fond PoG*, dosar 139/ 1894, f. 1.

⁷⁴ Valentin Bodea, *Monumente istorice și personalități din orașul Galați*, Ed. Sinteze, Galați, 2015, p. 136.

⁷⁵ D.J.A.N. Galați, *Fond PoG*, dosar 197/1897, f. 39.

⁷⁶ D.J.A.N. Galați, *Fond PoG*, dosar 223/ 1897, f. 16.

⁷⁷ Document din arhiva personală a d-lui Gh. Verona (Anexa xxx).

⁷⁸ George Atanasiu, *Guid-anuar al orașului Galați*, Editura autorului, Galați, 1908, pp. 18, 47.

⁷⁹ Document din arhiva personală a d-lui Gh. Verona.

⁸⁰ „Poșta”, din 29 noiembrie 1891.

Vincenzo Fanciotti, respectiv bursa de mărfuri, terenuri și imobile din orașul Galați. Se prezintă ca un personaj discret, stimat de comunitate. A trecut în veșnicie la data de 29 septembrie 1912, la doi ani după Giulietta, decedată la 15 noiembrie 1910⁸¹. În pinacoteca Bisericii Catolice din Galați, se află un tablou cu tematică religioasă, la baza căruia se vede următoarea dedicație: „A memoria di Giulietta G. Verona, Dono di Giuseppe G. Verona, 12/25 Nov. 1911” (Anexa 15).

Georges a fost căsătorit cu Ada Carnevali, fiica lui Francesco și a Antoniettei Carnevali, originari din Insula Elba și rezidenți la Brăila, având domiciliul în strada Citadelei, nr. 2⁸². Giuseppe și-a instruit bine copiii, trimițându-i la studii în străinătate. Înainte de a se lansa în afaceri pe cont propriu, Georges a studiat economia la Berlin și conservatorul la Viena⁸³. Prin contractul din 11 martie 1900, nr. 2197, încheiat între Primăria Galați și „Casa Verona Fils”, Georges Verona a importat piatră de lavă de Vezuviu și borduri, în cantități însemnate, necesare pavăluirii străzilor din localitate⁸⁴. În 1915, an premergător intrării României în Marele Război, Casa Verona fils, prin reprezentantul ei, Georges G. Verona, a contractat importul a 100.000 de perechi de bocanci din Italia, pentru echiparea armatei române, pentru care Ministerul de Război a avansat suma de 400.000 de lire italiene. Cum Italia avea să interzică exporturile de material militar, contractul nu a putut fi onorat, iar Ministerul de Război, în 1916, i-a pus sechestru pe întreaga avere⁸⁵. Acesta a durat până în 1919, când Casa Verona fils a trebuit să plătească dobânzi în valoare de 16.700 de lei⁸⁶.

⁸¹ Arhiva Bisericii Romano Catolice din Galați, reg. Liber mortuorum, f. 163; Capriș, *op. cit.*, p. 48.

⁸² *Monitorul Oficial al României*, nr. 245, din 2 februarie 1905; Document eliberat de biroul parohial al bisericii Santa Chiara d’Assisi din localitatea Marciana Marina – provincia Livorno, la 10 mai 1937 (Anexa xxx), din arhiva personală Gheorghe Verona.

⁸³ Gheorghe Verona, interviu din 01.02.2022.

⁸⁴ D.J.A.N. Galați, *Fond PoG.*, dosar 109/1900, f. 20, 29, 33, 37, 42, 70.

⁸⁵ *Monitorul Oficial al României*, din 15 noiembrie 1919, nr. 169.

⁸⁶ *Ibidem*.

Georges G. Verona și Ada Carnevali.
Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

Georges G. Verona.
Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

5. Averele familiei Verona din Galați

Imobile puse sub sechestru în anul 1916, de către Ministerul de Război⁸⁷:

- 1 – imobilul din strada Portului, nr. 1 (sediul firmei Casa Verona fils),
- 2 – imobilul din strada Portului, nr. 32 (Bursa Fanciotti),
- 3 – imobilul din str. Brașoveni, nr. 1 (Hotel Splendid, cumpărat de Vincenzo Fanciotti, la 17 aprilie 1870, de la Anna Ghica – Anexa 16)⁸⁸,
- 4 – imobilele din strada Tecuci, numerele 2, 4 și 6,
- 5 – imobilul din strada Domnească, nr. 41, 43 (Casa Fanciotti-Verona, în care funcționa Intim Club și Farmacia Speranța),
- 6 – imobilul din strada Mavramol, nr. 42,
- 7 – imobilul din strada Codreanu, nr. 30,
- 8 - misiunile, strada Portului, nr. 37 (Bursa Inglezi, cumpărată de Georges Verona de la urmașii contelui Joachimo Rasponi)⁸⁹,
- 9 – imobilul din București, Bulevardul Lascăr Catargi, nr. 56.

În peste jumătate de secol de activitate asiduă, cu chibzuință, abnegație și aleasă conduită profesională, familia Verona, ramura din Galați, a agonisit o avere impresionantă. Majoritatea imobilelor enumerate anterior erau extrem de scumpe pentru acele timpuri. Spre exemplu, doar clădirea Bursei, cumpărată de Vincenzo Fanciotti în anul 1867, a costat 17.000 ducăți de aur⁹⁰. Nu putem estima lichiditățile familiei în anul 1920, dar putem bănui că erau consistente. După anul 1920, familia s-a mutat definitiv la București, în casa din Bulevardul Lascăr Catargi (Anexa 17), câștigând din închirierea imobilelor enumerate, acestea fiind administrate de doctorul Ettore D. Vico (soțul Adelei Player – fiica Carolinei, născută Fanciotti, sora Giuliettei)⁹¹. Din căsătoria cu Ada Carnevali, Georges Verona a avut doi copii: Renato (1899-1981) și Gilda (1906-1997) - Anexa 18.

6. Concluzii – profilul de mare comerciant

Dintr-un articol publicat într-un cotidian din anul 2006, aflăm despre vandalizarea bustului lui Francesco Carnevali, executat în bronz, din Cimitirul Romano-Catolic din Brăila, în noaptea de 19 spre 20 aprilie 2006. Acesta a fost apoi valorificat la un centru de achiziții de metale feroase și neferoase, contra sumei de 80 de lei⁹². Realizat de o renumită firmă italiană⁹³, acesta fusese înregistrat ca bun de

⁸⁷ D.J.A.N. Galați, Fond PoG, dosar 15/1898-1913, f. 162.

⁸⁸ Ordonanță de adjudecare, arhiva Gheorghe Verona.

⁸⁹ Capriș, *op. cit.*, pp. 48-50.

⁹⁰ Ibidem, p. 45.

⁹¹ D.J.A.N. Galați, *Fond Tribunalul Județului Covurhul, S. I-a*, dosar 7/1916, f. 1-7.

⁹² „România Liberă”, numărul din 17 iulie 2006.

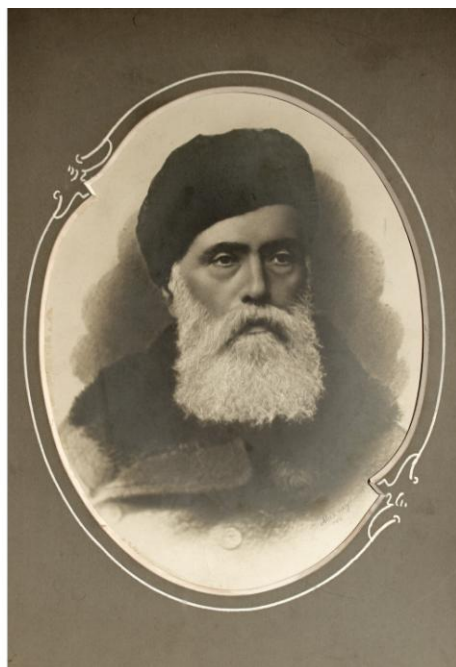
⁹³ Este vorba despre „Fonderia Artistica Gusmano Vignali”, cu adresa în Firenze, Viale Petrarca nr. 20, specializată în producția de opere de artă.

patrimoniu național din 2004, fiind introdus pe Lista monumentelor istorice din orașul Brăila, cu numărul BR-IV-m-B-02156⁹⁴. Analizând statisticile publicate în cotidianul „Voința Națională” din perioada 1880-1901, rezultă că Francesco Carnevali era cel mai important exportator de cereale din Brăila, volumul acestora fiind cu mult peste cel al celorlalte case exportatoare. Era tatăl Adei Carnevali (căsătorită cu Georges Verona).

Ca și în cazul lui Vincenzo Fanciotti, și acesta avea să se sinucidă cu un glonț de revolver tras în cap, din cauza stresului creat de riscurile specifice complicatei sale îndeletniciri - comerțul en-gros cu grâne. Această dramă a făcut înconjurul Europei, fiind dezbătută în diferite publicații și țări, din care aflăm anvergura acestui temerar, precum și importanța cerealelor românești pentru piețele europene. Acestea, chiar dacă erau de o calitate mai slabă, sau tocmai de aceea, aveau rolul de a menține un preț mai mic al produselor derivate din industria morăritului. După cum menționa una dintre gazetele vremii⁹⁵, existau temeri că dispariția acestui comerciant activ și întregu va provoca tulburări în tranzacțiile străine.

Bustul lui Francesco Carnevali.
Foto: Marcel Capriș.

Vincenzo Fanciotti.
Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona

⁹⁴ *Monitorul Oficial al României*, Anul 172 (XVI) – Nr. 646 bis, 16 iulie 2004.

⁹⁵ „*Stamboul*” – *Journal Quotidien, Politique et Littéraire*, Année 100, 2 mai 1901.

Din cuprinsul articolului, aflăm că acesta suferea de mai multă vreme de o boală de ficat. În anul 1899, el a pierdut sume mari în speculațiile cu cereale. În anul 1900, profitând de prețurile mici ale transportului, a câștigat sume considerabile, reușind să recupereze pierderile pe care le suferise. Cu toate acestea, spre sfârșitul anului, el era îngrozit de un recul asupra exportului de porumb în Italia, ceea ce i-a afectat și mai tare boala care îl măcina. De atunci, după cum se destăinuise prietenilor apropiați, devenise dezgustat de viață și și-a exprimat intenția de a-și pune capăt zilelor. Drama s-a petrecut în dimineața zilei de 28 aprilie 1901, acesta lăsând în urmă o văduvă neconsolată, un fiu de 9 ani, Gino, viitor magistrat, și o fiică, Ada, căsătorită cu Georges Verona - marele armator din Galați. Avea 60 de ani. Înainte cu câțiva ani, el își asigurase viața, la compania „Generală” de asigurări, pentru suma de 200.000 de lei, în favoarea fiului Gino, îngrijindu-i astfel viitorul⁹⁶.

Pentru a-și spori câștigurile sau pentru a diminua eventualele pierderi, marii exportatori, cum este și cazul protagoniștilor acestui studiu – Giuseppe Verona și Francesco Carnevali, obișnuiau să arendeze și să administreze anumite moșii. Astfel, Antonietta Carnevali, la sfârșitul anului agricol 1901, din vânzarea cerealelor recoltate de pe moșiile arendate și însămânțate de soțul ei, reușea să achite majoritatea creditelor angajate de casa comercială a defunctului⁹⁷. Pentru contribuția și rolul acestuia în schimburile comerciale dintre România și Italia, statul italian, prin Decretul din 7 iulie 1895, l-a distins cu Ordinul Coroana Italiei⁹⁸. Începând cu temerarii căpitani de veliere, apoi cu armatorii de vapoare cu abur, cu marii comercianți, care au organizat și au impulsionat exportul de cereale românești, și nu numai de cereale, aceștia și-au câștigat un merituos loc în istorie. Doar în cadrul acestei familii largite, trei dintre ei au murit de armă de foc - adevărate jertfe pe „altarul” comerțului cu grâne românești. Au lăsat în urma lor un patrimoniu istoric valoros, care reflectă ethosul locurilor prin care au trecut.

Astăzi, dintre imobilele Familiei Verona enumerate anterior, mai există două : unul la Galați (cel din strada Domnească) și cel din București. Se mai păstrează și casa din centrul istoric al Brăilei, construită de Francesco Verona, care se află într-o stare deplorabilă (Anexa 3).

⁹⁶ „Voința națională”, nr. 4908, 6 iulie 1901.

⁹⁷ *Monitorul Oficial al României*, nr. 175, 7 noiembrie 1901.

⁹⁸ „Gazetta Ufficiale Del Regno D'Italia”, Anno 1895, No. 192/16 august.

Anexa 1. Arborele genealogic al familiei Verona.
 Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

L'OFFICE PAROISSIAL DE PRČANJ.

No.110.

C E R T I F I C A T.

Le soussigné certifie que la famille Verona est l'une des plus anciennes dans ce pays. Elle se trouve établie à Prčanj en l'an 1470. Cette famille a été de tout temps arienne et de religion catholique. Un membre de cette famille, et précisément François Verona, capitaine maritime a émigré en Roumanie en l'an 1840. Madame Erminia Verona, veuve Zerman, est sa fille; elle désire rejoindre ses frères et s' établir de nouveau en Roumanie, où elle est née, où elle possède des biens immeubles et où elle a vécu jusqu'à l'an 1938.

Tous les prédécesseurs de Madame Erminia Veuve Zerman, tant du côté du père que du côté de la mère/Luković/ ont été de race arienne et de religion catholique. Cette dame est venue à Prčanje dans le seul but de visiter ses parents et elle est entretenue par son frère Alexandre Verona et par son neveu François Verona qui vivent à Braila. La susdite dame Erminia veuve Zerman est citoyenne roumaine.

Toutes les données ci-haut sont extraites des registres de naissances et de mariages de cette église paroissiale.

L.S.

L'OFFICE PAROISSIAL
Prčanj, le 2 septembre 1940.

Don Nicolas Luković /m.p./
chanoine - curé.

MAIRIE DE PRČANJ
Arrondissement des Bouches de Kotor
No.926

Pour attestation que les données ci-haut sont véridiques.
Prčanj, le 11 septembre 1940.

L.S.

Le Président
A.Nikolić /m.p./

L'ARRONDISSEMENT DES BOUCHES DE KOTOR
Kotor, le 12 septembre 1940.
No.17000.

Pour attestation de l'authenticité de la signature du f.f. du Président du Conseil municipal de Prčanj, M.A.Nikolić ainsi que de l'authenticité du sceau de la Mairie de Prčanj, après perception du droit de timbre suivant T.No.43 de la loi des taxes; le timbre a été dûment annulé.

L.S.

Le Chef de l'Arrondissement
N.Serović /m.p./

Anexa 2. Document eliberat de Biserica Sfânta Maria din Perast, referitor la familia Verona, începând cu anul 1470, cu referiri la familia Verona din Brăila.
Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

Anexa 3. Casa Francesco Verona.
Sursa: <https://turnulluibabel.wordpress.com>.

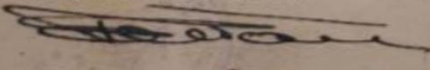
R. P. R.
Comitetul Provizoriu al orașului Brăila
Oficiul de Stare Civilă
Nr. 1528 / Oct. 1949.

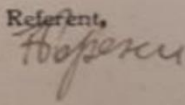

Certificat

Spre satisfacerea cererii înreg. sub Nr. 1528 / 1949, se certifică de noi că d-^l) Alexandru Verona născut la 1859
 în Comuna Brăile Județul Brăile
 din părinți Francesco și Analia Verona
 s'a căsătorit la data de 24 Decembrie 1944 cu d-^{ca} Analia
Balati născut la 1870
 în Comuna Constantinopol Județul Turcia
 din părinți Gheorghe și Luia Balati, căsătoria înregis-
 trându-se sub Nr. 365/1944 la acest oficiu.

Se eliberează prezentul pentru a servi numai la eliberarea buletinului de identitate dela Comandamentul Miliciei Orașului Brăila.

Ofțier al Stării Civile,

Referent,

Intocmit de Sturtey

Si Plimale și Pronomale.

Costul formularului **10 lei.**

Anexa 4. Certificat de atestare matrimonială.
 Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

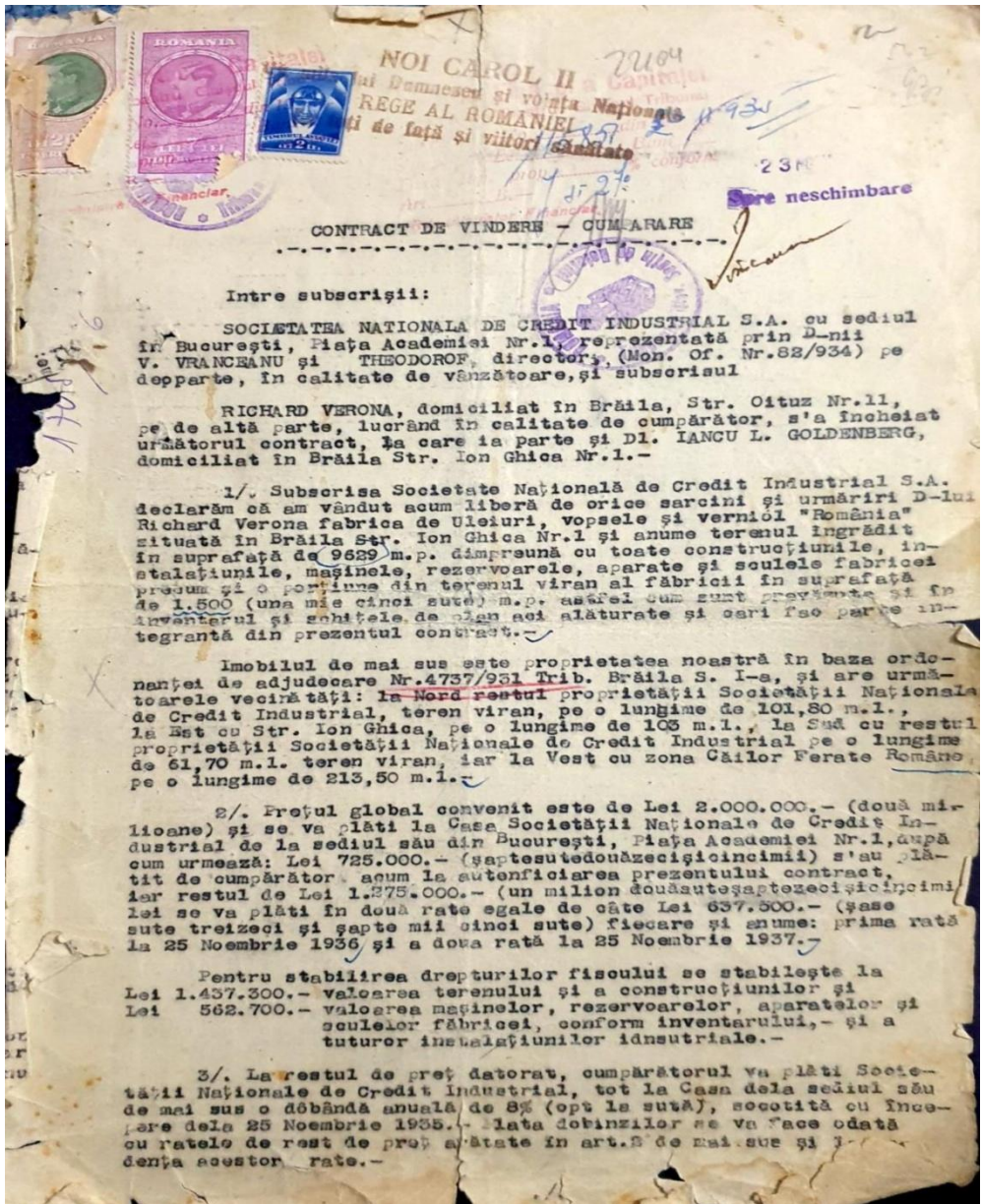

Anexa 5. Cavoul familiei Verona, din Brăila.

Foto: Marcel Capriș.

Anexa 6. Conacul Arthur (sus) și Henry Verona (jos), de la Herța.
Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

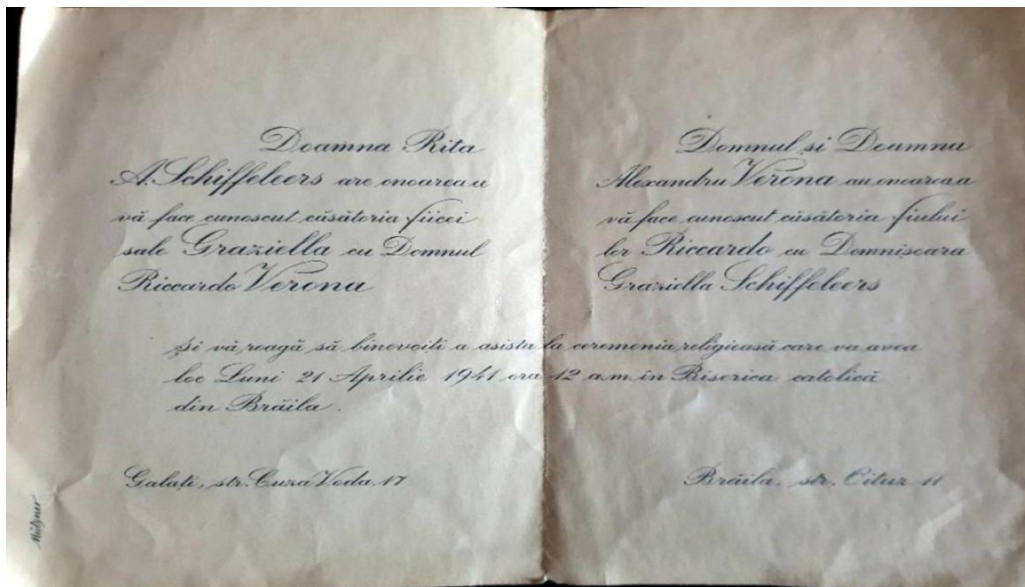

Anexa 7. Contract de cumpărare a fabricii de uleiuri, vopsele și verniol „Românul”, de către frații Riccardo Verona și Francesco-Maria Verona.

Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

Anexa 8. Antet al fabricii de uleiuri deținute de frații Verona.
Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

Anexa 9. Invitație la nunta lui Riccardo Verona cu Graziella Schiffleers.
Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

Ministerul de Războiu
Brevet

Noi Ministru Secretar de Stat la
Departamentul de Războiu adevărim că prin
Înaltul decret N° 3390 din 20 Iulie 1921
Majestatea Sa Regele a binevoit a conferi
Cercetătorului Verona & Ricardo fost
la Spitalul Comunal Brăila
Medalia „Victoria” a marelui războiu
pentru civilizație 1916-1921

Ministru de Războiu
General de Divizie

Imperca

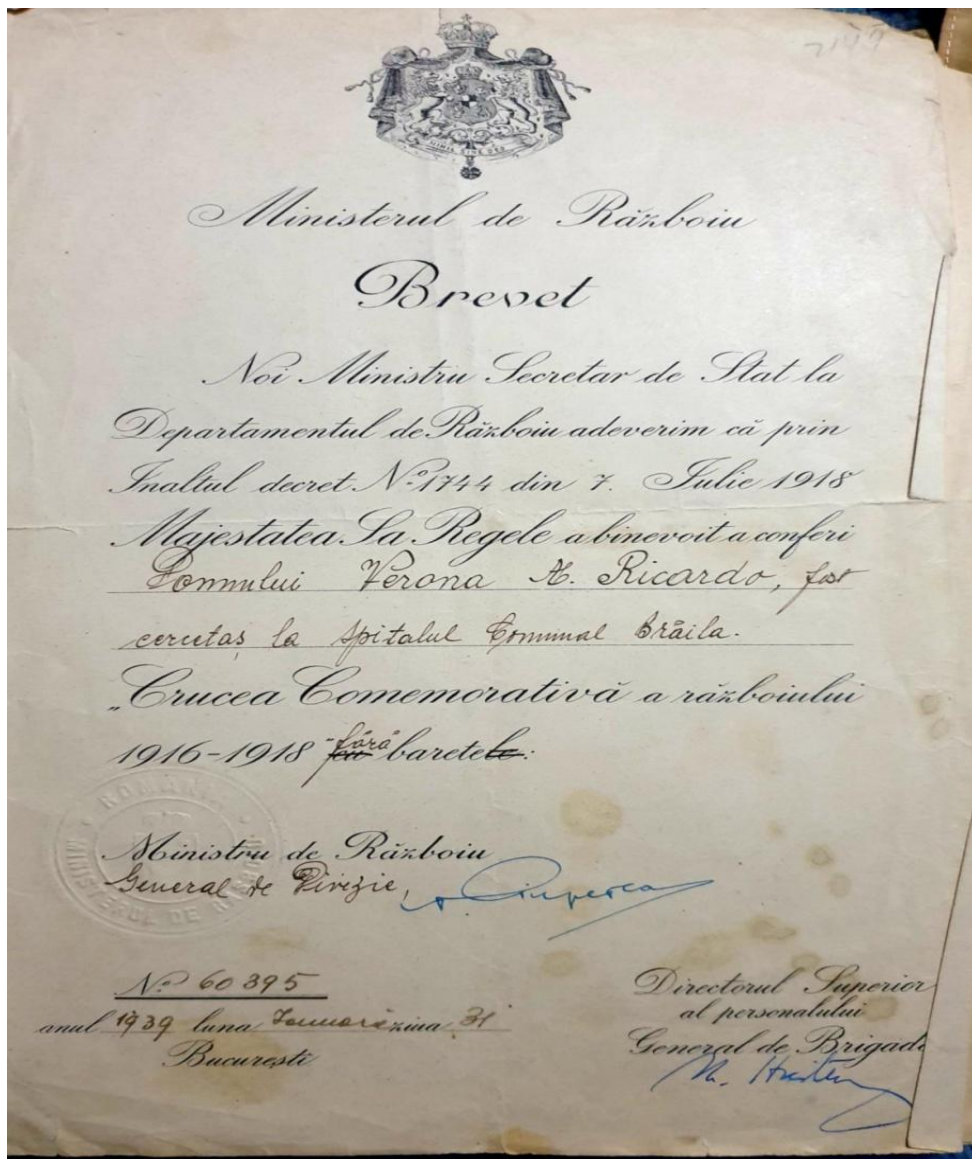
Directorul Superior
al personalului
Colonel

General N. Hentej

N° 14710
anul 1939 luna Februarie ziua 31
București

Anexa 10. Decretul nr. 3390 din 20 iulie 1921, de acordare a medaliei „Victoria a marelui războiu pentru civilizație 1916-1921”, lui Riccardo Verona.

Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

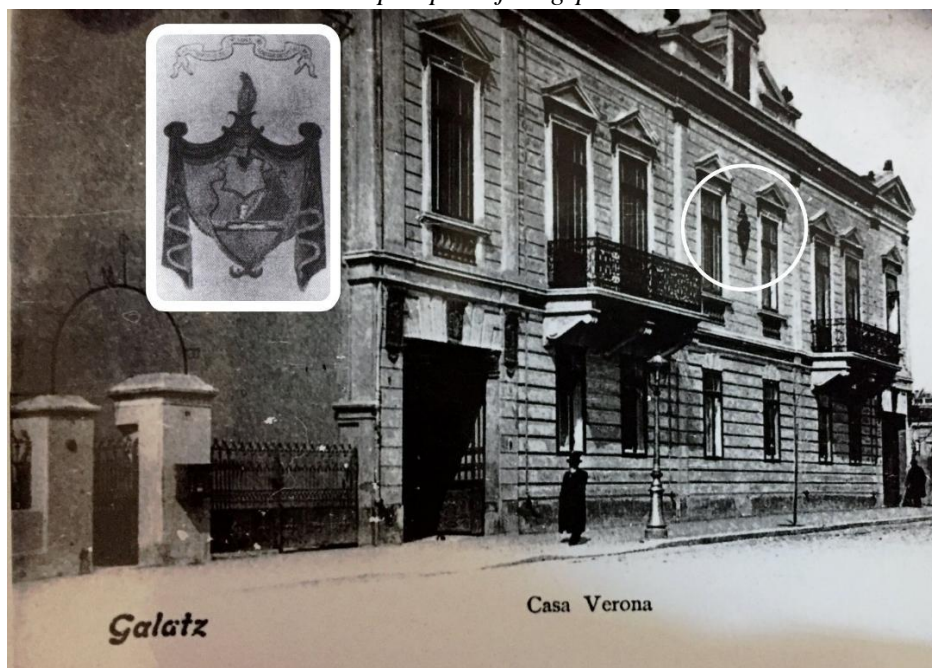

Anexa 11. Înaltul decret nr. 1744 din 7 iulie 1918, de acordare a medaliei „Crucea Comemorativă a războiului 1916-1918” fără barete, lui Riccardo Verona.

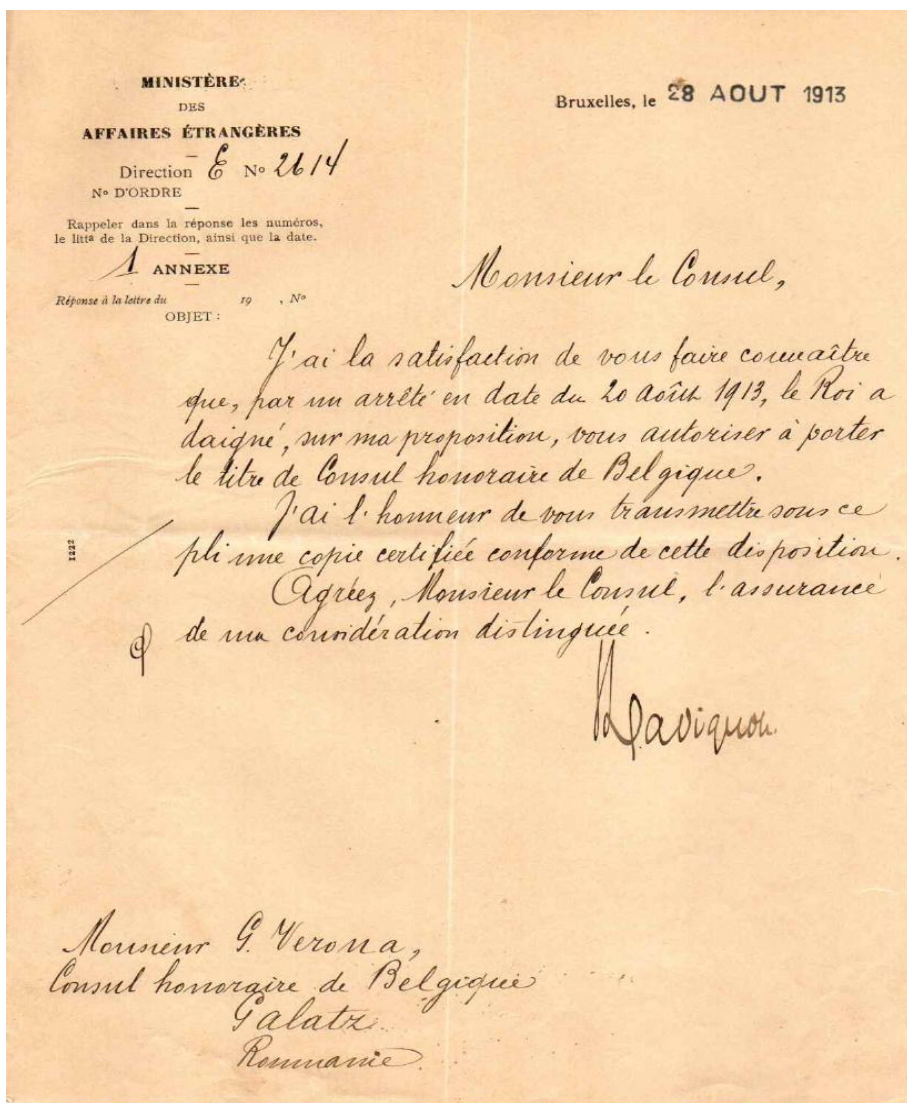
Sursa: arhiva personală Dan Arthur Verona.

Anexa 12, Palata Verona, Perast.
Sursa: <https://prcanj.blogspot.com>.

Anexa 13. Casa Fanciotti-Verona, Galați, str. Domnească.
Sursa: colecția Marcel Capriș.

Anexa 14. Act de investire în funcția de consul onorific al Belgiei, la Galați.
Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

Anexa 15. Tablou aflat în proprietatea Bisericii Romano-Catolice din Galați, donat de Giuseppe Verona.

Anexa 16. Proprietate cumpărată de Vincenzo Fanciotti în anul 1870, moștenită de fam. Verona.

Sursa: colecția Marcel Capriș.

Anexa 17. București, Casa Verona.

Foto: Gheorghe Verona.

1910
GIORGIO
RENATO
GILDA

1946
RENATO
GHEORGHE
← ANDREI

Anexa 18. Sus, Georges Verona cu Renato și Gilda.

Jos, Renato cu Gheorghe și Andrei.

Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

Anexa 19. Galați, Casa din str. Mavramol, proprietate Verona (în fundal).
Sursa: Colecția personală Adrian Zăinescu.

UFFICIO PARROCCHIALE
della Chiesa già Matrice
di
S. M. FORMOSA
IN VENEZIA

il 6 aprile 1999

Estratto degli Atti
de i *Matr. e Lib.*
anno *1807 Yd XIV*
pagina *197* N.

Verona *Verona*
di *Giovanni*
di *Zorzi Elena*
nato *7 Agosto 1807*
battezzato *11 Agosto 1807*
cresimato _____
contratto matrimonio _____

Serve soltanto per gli Atti contemplati
dalla Legge sul bollo.

IL PARROCO
[Signature]

Anexa 20. Alianță Verona-Zorzi, document eliberat de biroul parohial al bisericii Santa Maria Formosa din Veneția.
Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

Legation
de Belgique

Bucarest, le 24 mai 1900.
6 juin

N° 238
1 annexe.

Monsieur,

J'ai l'honneur de vous faire connaître que par un arrêté du 25 mai dernier, il a plu au Roi, Mon Auguste Souverain, de vous nommer Consul de Belgique à Galatz.

J'ai porté cette nomination à la connaissance de M. le Ministre des Affaires Etrangères de Roumanie, et j'ai fait des démarches en vue d'obtenir l'exequatur, qui vous est nécessaire pour remplir vos nouvelles fonctions.

Dès

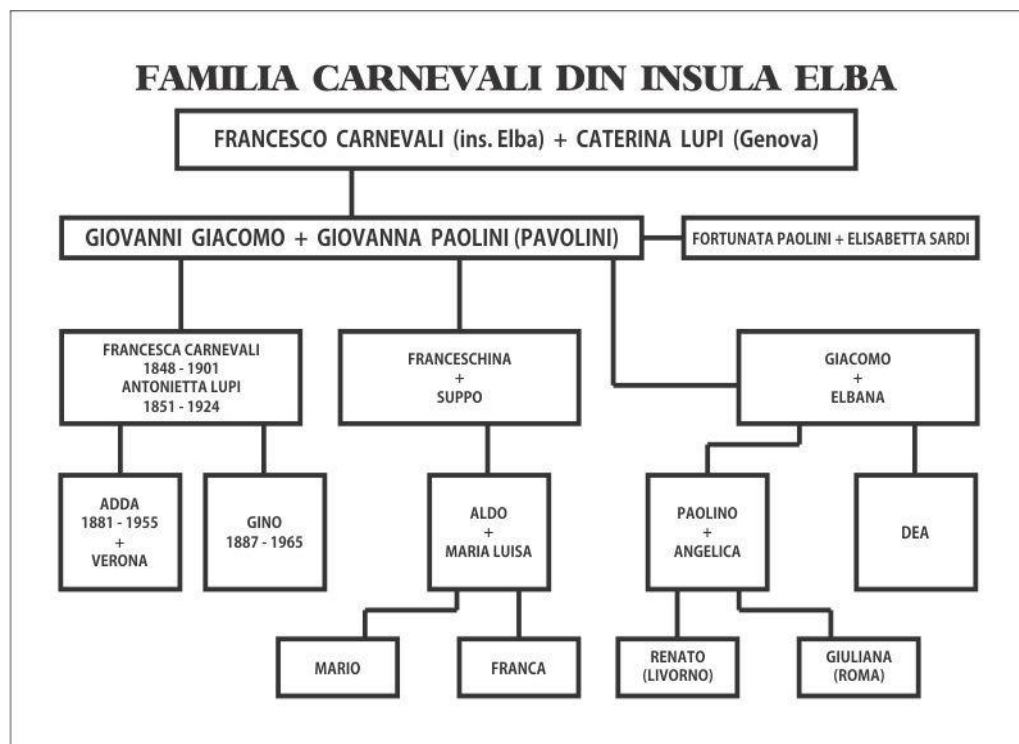
Monsieur Georges Verona,
Galatz.

Anexa 21. Act investire a lui Georges Verona în funcția de consul al Belgiei la Galați.

Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

ROMÂNIA	
ARHIEPISCOPIA ROMÂNOLICĂ DE BUCUREȘTI	
<i>Paroșia Brăila</i>	
<i>16 Febr 1881</i>	
	
<h1>Testimonium Baptismi</h1> <h2>ACT DE BOTEZ</h2>	
Extras din Matricola Botezailor Tom. <u>14</u> Fol. <u>48</u> Nr. <u>50</u>	
Tempus et locus Natiuitatis Data și locul Nașterii	<i>1867, la 24 August - Brăila</i>
Tempus et locus Baptismi Data și locul Botezului	<i>1867, la 2 Septembris - Brăila</i>
Nomen Baptisat Numele de Botez	<i>Arthur Petre Anton Bartholomew</i> <i>Francisco Maria</i>
Sexus — Sexul	<i>Viril</i>
Legitimitas — Legitimitatea	<i>Leg.</i>
	Patris — Tatălui <i>Francisco Verona</i> Matris — Mamei <i>Annaba de Lusovick</i>
Nomen — Numele	
Aetas — Vârsta	<i>—</i>
Locus originis Locul de origină	<i>Battaro (Dalmatic) Battaro (Dalmatic)</i>
Conditio — Ocupațiunea	<i>armet. negustor</i>
Religio — Religia	<i>rom. cat</i> <i>rom. cat</i>
Subditio — Cetățenia	<i>austriaco</i>
Patrini — Nași	<i>Anton de Lusovick și Cornelia Verona</i>
Baptizans Preotul de Botez	<i>P. Salvator a Maria Virgine Dobrov</i>
Nr. documenti civilis No. Bulet. Stării Civile	<i>—</i>
Notificatio matrimonii, etc. Nota rel. la căsătorie, etc.	<i>—</i>
In quorum fidem Pentru conformitate	<i>—</i> <i>Darob</i> <i>—</i> <i>Falevsky</i>

Anexa 22. Arthur Verona, act de botez.
Sursa: arhiva personală Tudor Nicolai Verona.

Anexa 23. Arbore genealogic al familiei Carnevali, realizat de Marcel Capriș.

Albert, Roi des Belges.

A tous présents et à venir, Salut.
Renu Notre arrêté en date des 5 juillet
1913 qui a accorsé la démission honora-
ble de ses fonctions à Mr. Verona, G.
Consul de Belgique à Galatz (Roumanie)
Sur la proposition de notre Ministre
des Affaires étrangères,

Nous avons arrêté et arrêtons:

Article 1. Mr. Verona (G.) ancien
Consul de Belgique à Galatz, est auto-
risé à porter le titre de Consul hono-
raire de Belgique.

Article 2. Notre Ministre des Affaires
étrangères, est chargé de l'exécution
du présent arrêté.

Donné à Meuse, le 16 août 1913

(s) Albert (get.)

Par le Roi,
Le Ministre des Affaires étrangères,

(s) J. Davignon. (get.)

Pour copie conforme:
Le Secrétaire général
du Département des Affaires étrangères,
Le Directeur Général,

J. Capelle

Albert, Koning der Belgen.

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
Heezgen Ons besluit van 5 juli 1913
waardoor den Heer Verona (G.) Consul
van België te Galatz (Roumenie) eervol
ontslag veerleens werd

Op voorstel van Onzen Minister van
buitenlandsche Zaken,

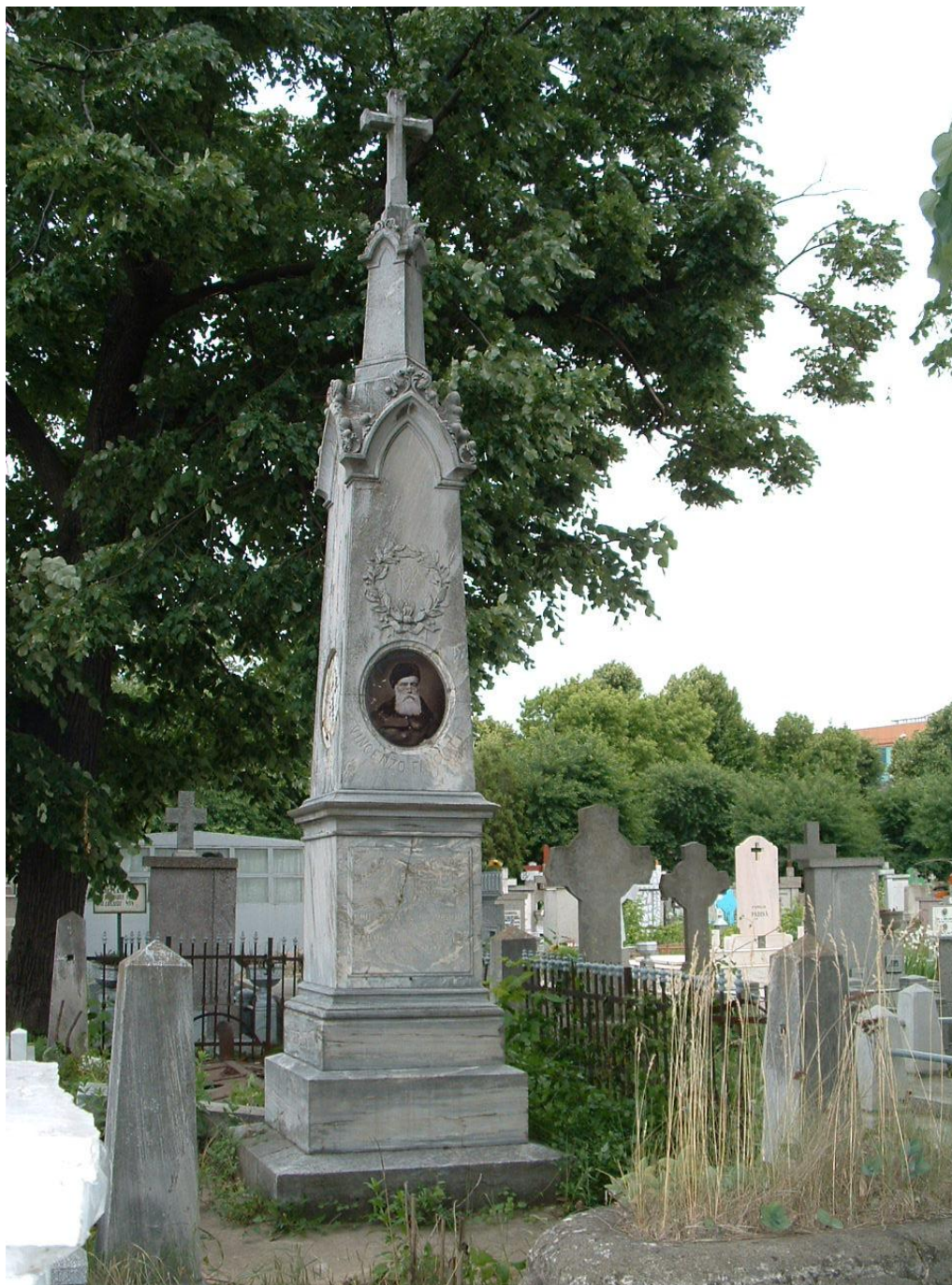
Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. De Heer Verona (G.)
gewezen Consul van België te Galatz, is
gegrachtigd den titel van Consul van
België ter eere te voeren.

Artikel 2. Onze Minister van buiten-
landsche Zaken, is belast met de uitvoering
van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 16 Augustus 1913

Anexa 24. Georges Verona, act de investire în funcția de consul onorific.
Sursa: arhiva personală Gheorghe Verona.

Anexa 25. Cimitirul Eternitatea, Galați, cavoul fam. Fanciotti – Verona.
Foto: Marcel Capriș.